

Västra Götalands län & Värmlands län

SIC

gangholmensgardmats@gmail.com

matsilund@ljungby.nu

VFF

borisfisk91@gmail.com

Angående Svenska Insjöfiskarens Centralförbunds och Vänerns Fiskareförbunds skrivelse rörande länsstyrelsernas kommunikering av förutsättningar för hanteringen av redskapsdispenser på Vänern för perioden 2020 – 2022

Länsstyrelserna för Västra Götalands län och Värmlands län bemöter nedan er skrivelse till oss i ovan rubricerat ärende.

Vad avser de nu aktuella dispensererna för redskap avsedda för yrkesmässigt fiske på allmänt vatten i Vänern är den hanteringen separerad från frågan kring ett utökat fredningsområde utanför Gullspångsälven och de regleringar som kommer att omfatta allt fiske i ett sådant fredningsområde. Det för redskapsdispensererna aktuella förbudsområdets areella utbredning är dock likvärdigt det föreslagna fredningsområdet. Frågan kring ett utökat fredningsområde utanför Gullspångsälven genom ändring i föreskrift kommer att hanteras av Havs- och vattenmyndigheten genom remissförfarande inklusive den konsekvensanalys som krävs vid föreskriftsändring.

Länsstyrelserna har genom bestämmelserna i 2 kap. §§ 12, 20 och 22 i föreskriften FIFS 2004:37 delegation från Havs- och vattenmyndigheten att för yrkesmässigt fiske få bevilja tillstånd för redskapsstyper och omfattning av redskap som enligt de grundläggande reglerna i nämnd föreskrift ej är tillåtna att använda. I vilka områden och i vilken omfattning sådana tillstånd kan beviljas är avhängigt rådande bedömning av fiskevårdsskäl och invägande av försiktighetsansatsen.

Gjorda och kommande åtgärder

Fiskförvaltande myndigheter, från Kungl. Lantbruksstyrelsen via Fiskeristyrelsen, Fiskenämnader, Fiskeriverket till Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelserna har genom åren gjort ett flertal och omfattande, men tyvärr hittills mindre lyckade försök att förbättra förhållandena för Gullspångslaxen i älven varför dess status fortsatt är kritiskt dålig. För tillfället pågår projektet Gullspång River Action Plan (GRAP) inom Länsstyrelsen Västra Götalands län som hittills har genomfört biotopåtgärder i älven som har fördubblat tillgängliga lek- och uppväxtområden i Gullspångsforsen och Åråsforsarna. Projektet arbetar också för att få till en förbättrad flödesregim, samt möjligheterna för en biotopkanal förbi kraftverksdammen. Vidare finns den nationella provningsplanen (NAP) för omprovningar av alla vattenkraftsanläggningar fram till år 2040 och Gullspångsälven ligger tidigt i den planen med inlämnande av ansökan om

omprövning till domstolen till år 2023. Gullspångs vattenkraftverk är utpekad av Energimyndigheten och Svenska kraftnät som ett klass 1 kraftverk, ett av rikets ca 250 vattenkraftverk som är av betydande vikt för reglerkraften, dvs. den snabbare justerbara krafttillgång för vilket behovet ökar för att balansera för utökad andel av intermittenta energislager som vind och sol i elnätet. Oaktat det så har Gullspångs vattenkraftverk en betydande negativ påverkan på ett Natura 2000 område som dessutom håller en starkt hotad unik laxstam, varför kommande omprövning för att förse verksamheten med moderna miljövillkor inte rimligtvis kan sluta med annat än att älvförhållandena för Gullspångslaxen kommer att förbättras betydande fr o m andra halvan av 2020-talet.

Under projektet Vänerlaxens fria gång, 2011, gjordes en större utredning av vänerlaxstammarnas genetiska status. Genetisk kartläggning är en förhållandevis modern metod och kan därför av naturliga skäl inte ha utförts vid kraftverkets uppbyggnad för 111 år sedan, ej heller under lång tid därefter.

Rådgivning från SLU Aqua har föreslagit att förvaltaren ska genomföra arbete som leder till:

- Flödesförändringar, vilket man jobbar med inom projektet GRAP
- Förbättrade biotoper, vilket gjorts inom GRAP under 2019 och ytterligare är planerat
- Minskad fiskedödlighet genom förändrade fredningsområden, fredningstider och redskapsbegränsningar
- Driva utveckling mot selektiva fiskemetoder, vilket samförvaltning fiske Vänern försöker få in näringen på

Länsstyrelserna har inte lagt skulden för vänerlaxstammarnas situation på någon del av fisket, utan är tydliga med att grundproblemet är vattenkraftsutbyggnaden och dess drift som kraftigt har försämrat rekryteringsförhållandena i älvarna. Det innebär dock inte att det i ett för Gullspångslaxen kritiskt läge inte behöver vidtas åtgärder som tyvärr har en negativ påverkan på möjligheterna för bedrivande av fiske i en del av Väneren. Berörda fiskeföretag bör likt andra i sjön kunna bedriva ett fortsatt fiske utanför förbudsområdet. Det finns t. ex. fiskare som har hemmahamn i den södra delen av sjön som bl. a. bedriver ett fiske i den norra delen av sjön. Förutsättningarna för det viktiga siklöjefisket blir dispensmässigt oförändrade och möjligheterna till ett framgångsrikt kräftfiske på allmänt vatten ser ut att peka uppåt, i vilket dispensgivningen följer med.

När det rör fiskeföretag som drabbas så har Länsstyrelserna noterat att det rör sig om 7-8 stycken bolag med hemmahamn på Vänerens östra kust där behov av omlokalisering av fiskets bedrivande föreligger pga. det till ytan omfattande förbudsområdet för stormaskiga nät. Man kan inte som SIC och VFF göra räkna in att ytterligare 6 st fiskeföretag som idag inte fiskar inom det aktuella området påverkas i framtiden med hänvisning till att de då inte kommer ha möjlighet att nyttja förbudsområdet.

Länsstyrelserna ser inte att den kommande dispensgivningen innebär ett abrupt slut för gösfisket. Fler fiskare ges möjlighet att åter nyttja de uppbojade stormaskiga näten och taket för den totala nätlängden av dessa på sjön ökar något samt att säsongen för redskapets användande förlängs jämfört med den senaste säsongen.

Länsstyrelserna gör bedömningen att det delvis bör gå att tillmötesgå fiskets önskemål rörande redskapstilldelning och därför fortsatt ge möjlighet till upp till 8 000 m bottensatta stormaskiga nät per fiskare, samt medge upp till 2 500 m uppbojade stormaskiga nät per fiskare enligt redan kommunicerad fördelningsprincip, med ett tak på 40 000 m av sådana nät i sjön under den kommande treårsperioden. Tidigare kommunikering av kommande dispensvillkor rörande redskapsmärkning, uppbojningsmateriel, uppbojningsdjup mm. kvarstår.

Rörande förbudsområdet utanför Gullspångsälven ser länsstyrelserna att det fortsatt kommer att gälla som villkor enligt tidigare meddelad kommunikering, dvs. att där kommer att råda ett förbud mot stormaskiga nät.

Fredrik Larson
Länsfiskekonsulent
Västra Götalands län

Jonas Andersson
Länsfiskekonsulent
Värmlands län